

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Fond národného majetku Slovenskej republiky**, Drieňová 27, Bratislava, zastúpený S., IČO: X, so sídlom B., proti žalovaným **1. C.**, so sídlom N., **2. Ing. I. V.**, bytom Š., **3. RNDr. E. V.**, rod. Č., bytom Š., **4. Ing. O. Č.**, bytom N., všetci zastúpení JUDr. J. I., advokátom, N., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13C 124/2001, o odvolaní žalobcu a T., so sídlom N., Cyprus, registračné číslo X, zastúpenej JUDr. P. M., advokátom, B., proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. júna 2007 č. k. 25Co 165/05-779 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 21. júna 2007 č. k. 25Co 165/05-779 **p o t v r d z u j e**.

O d v ô v o d n e n i e

Žalobca sa svojím konečným návrhom voči žalovaným domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v N., zapísanej v katastri nehnuteľností na LV č. X pre kat. územie N., ako parc. č. X - zastavané plochy o výmere X m², parc. č. X - zastavané plochy o výmere X m² a parc. č. X - zastavané plochy o výmere X m² a stavba súp. č. X na parc. č. X tak, že za výlučného vlastníka týchto nehnuteľností žiadal určit' žalovaného v I. rade a to z dôvodu, že kúpnu zmluvu, ktorou žalovaný v I. rade previedol tieto nehnuteľnosti

na žalovanú vo IV. rade a aj darovaciu zmluvu, ktorou táto žalovaná vo IV. rade tieto nehnuteľnosti previedla na žalovaných v II. a III. rade považuje za neplatné. Svoj naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe zdôvodnil tým, že pokiaľ bude odporca v I. rade určený za výlučného vlastníka predmetných nehnuteľností, žalobca si bude môcť z tohto jeho majetku uspokojiť svoju pohľadávku voči nemu, ktorú má vo výške približne 6 miliónov Sk.

Súd prvého stupňa rozsudkom z 23. septembra 2005, č. k. 13C 124/2001-704 žalobný návrh zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným náhradu trov konania 89.964 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo veci podal odvolanie žalobca, a preto bola vec predložená Krajskému súdu v Nitre. Dňa 20. júna 2006 a 16. mája 2007 bol krajskému súdu doručený návrh žalobcu na zámenu účastníka konania, aby do predmetného konania namiesto doterajšieho žalobcu Fondu národného majetku Slovenskej republiky, Drieňová 27, 821 01 Bratislava, vstúpil postupník T., so sídlom N., Cyprus, reg. č. X. Krajský súd v Nitre uznesením z 21. júna 2007, sp. zn. 25Co 165/2005 (ďalej len „Uznesenie o nepripustení zmeny“) nepripustil zmenu žalobcu z Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej „žalobca“) na spoločnosť T., so sídlom N., Cyprus, reg. č. X, aj keď dôvody na zmenu účastníka (žalobcu) v zmysle § 92 ods. 2. a 3. O.s.p. boli dané a preukázané.

Voči predmetnému rozhodnutiu Krajského súdu v Nitre dňa 17. septembra 2007 podala odvolanie na Krajskom súde v Nitre spoločnosť T. a dňa 19. septembra 2007 podal odvolanie žalobca voči uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. júna 2007 o nepripustení zmeny žalobcu sp. zn. 25Co 165/2005. Obaja namietali nesprávne právne posúdenie veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý uznesením zo dňa 31. 03.2010 pod sp. zn. 1Co 8/2008 konanie o odvolaniach žalobcu a T. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. júna 2007 sp. zn. 25Co 165/05 zastavil s dôvodu, že ide o rozhodnutie krajského súdu ako odvolacieho súdu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku preto nie je daná.

Dôvodil, že Občiansky súdny poriadok síce výslovne nevypočítava procesné podmienky konania, možno však z neho vyvodit', že procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a účastníkov konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení tohto právneho predpisu (prvá hlava prvej časti). Na strane súdu k podmienkam konania patria také jeho vlastnosti, ktoré

vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Takouto vlastnosťou je aj funkčná príslušnosť, z úpravy ktorej vyplýva, ktorý súd je príslušný konať a rozhodnúť o veci v inštančnom postupe. Chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

V danej veci odvolanie smeruje proti uzneseniu, ktorým krajský súd rozhodol o nepripustení zmeny resp. zámeny účastníka. Rozhodnutie krajského súdu, ktorým rozhodol o nepripustení zmeny resp. zámeny účastníka, vydané v priebehu odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením zo 07. decembra 2010 prijal na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti T., N., Cyprus (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 175/2008, 1 Co 2/2010 z 31. marca 2010 vo výroku, ktorým najvyšší súd zastavil konanie o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) z 21. júna 2007 sp. zn. 25 Co 165/05.

Podľa sťažovateľky bolo konaním najvyššieho súdu porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že najvyšší súd jej odňal možnosť konať pred súdom v konaní, do ktorého mala vstúpiť na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi pôvodným žalobcom a sťažovateľkou. Návrh na zmenu účastníkov konania podali sťažovateľka (15. mája 2007) a aj pôvodný žalobca (9. júna 2007) krajskému súdu, ktorý v tom období rozhodoval o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o merite veci. Uznesením č. k. 25 Co 165/2005-779 z 21. júna 2007 krajský súd nepripustil zmenu žalobcu. Proti tomuto rozhodnutiu sa sťažovateľka odvolala na najvyššom súde. Najvyšší súd napadnutým uznesením konanie o odvolaní sťažovateľky zastavil pre nedostatok funkčnej príslušnosti.

Ústavný súd Nálezom zo dňa 10. mája 2011 sp.zn. III. ÚS. 452/2010 rozhodol tak, že vyslovil porušenie základného práva spoločnosti T. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 175/2008, 1 Co 2/2010 z 31. marca 2010 vo výroku, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky zastavil konanie o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z

21. júna 2007 sp. zn. 25 Co 165/05 a uvedené uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho nálezu ústavný súd uviedol že predmetné odvolanie pritom nesmerovalo proti rozhodnutiu krajského súdu ako odvolacieho súdu. Samotný krajský súd rozhodoval o otázke prípustnosti zmeny účastníka konania síce v štádiu, keď sa vec nachádzala v odvolacom konaní, ale rozhodoval o danej otázke prvýkrát a rozhodoval o nej samostatne uznesením č. k. 25 Co 165/2005-779 z 21. júna 2007 vydaným o takmer tri mesiace skôr ako uznesenie č. k. 25 Co 165/2005-815 z 19. septembra 2007 o odvolaní proti rozhodnutiu o merite veci. Zdôraznil, že civilné konanie je ovládané aj zásadou dvojinštančnosti konania, pričom táto zásada je spravidla posudzovaná ako zásada ústavná, napriek tomu, že jednoznačne nie je deklarovaná ústavou. Samotné právo na dvojinštančné konanie je v dôsledku výkladu vnímané ako súčasť v širšom slova zmysle ponímaného práva na spravodlivý proces. Podstatou tejto zásady je, že dôležité a najmä právne otázky po rozhodnutí na súde prvého stupňa môžu byť následne predmetom posúdenia prostredníctvom opravného prostriedku na inštančne vyššom súde. Vzhľadom na to, že sťažovateľka požiadala o pripustenie zmeny účastníka konania v štádiu, keď sa vec nachádzala na odvolacom súde, čo zákon nevyklučuje, najvyšší súd mal v tejto otázke aj v zmysle v súkromnom práve prípustnej analógie pripustiť preskúmanie rozhodnutia vo veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vrátení spisu sa podľa § 56 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov riadiac sa právnym názorom vysloveným ústavným súdom ako súd odvolací vec prejednal, bez nariadenia pojednávania (§214 ods.2Os.p.) a dospel k záveru že napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Nitre je vecne správne, a preto ho podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Fond národného majetku podaním došlým súdu prvého stupňa 14. júna 2006 oznámil, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo 17. februára 2006 postúpil svoju pohľadávku voči spoločnosti C., N., obchodnej spoločnosti T., N., Cyprus, reg. č. X. Navrhol, aby namiesto doterajšieho žalobcu do konania vstúpil postupník.

Písomným podaním z 15. mája 2007, došlým odvolaciemu súdu 16. mája 2007 navrhol T., so sídlom N., Cyprus, reg. č. X, aby súd v súlade s § 92 ods. 2 a 3 OSP pripustil zmenu účastníka tak, že ona vstupuje do konania namiesto doterajšieho žalobcu. Učinil tak, vzhľadom na zmluvu o postúpení pohľadávok zo 17. februára 2006 uzavretú medzi žalobcom ako postupcom a spoločnosťou T. ako postupníkom, ktorou postúpil pohľadávku voči

žalovanému v 1/ rade vzniknutej zo zmluvy o odplatnom prevode akcií (spoločnosti T.) kúpou č. 1547/1996 z 18. júla 1996 vo výške k 25. októbra 2005 vyše 12 miliónov Sk priznanej právoplatným a vykonateľným rozhodnutím Krajského súdu v Nitre zo 6. novembra 2001, č. k. 16Cb 90/01-35.

V zmysle § 524 ods. 2 OZ a či. IV. body 4.2 a 4.3 zmluvy o postúpení pohľadávky prechádzajú s postúpenou pohľadávkou vyššie uvedenou na postupníka aj príslušenstvo pohľadávky a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 92 ods. 2 OSP, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli. Podľa odseku 3 súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 1/ a ak tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

V danej veci niet sporu o tom, že bola postúpená pohľadávka zo záväzkového vzťahu. Zmluvou však nebola postúpená pohľadávka zo žaloby o neplatnosť zmlúv a o určenie výlučného vlastníckeho práva žalovaného 1/ k nehnuteľnostiam. Postúpenie pohľadávky zmluvou zo 17. februára 2006 sa teda vôbec netýka predmetu konania.

Z vykonaného dokazovania krajský súd ako súd prvého stupňa vyvodil správne skutkové a právne závery a Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd preto rozsudok podľa § 219 O.s.p. v celom rozsahu potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnost':

Hrčková Marta